

Sygn. akt: X U 3/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Garncarz

Protokolant: Dorota Wabnitz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 5 kwietnia 2016 r. we W.

sprawy z odwołania **M. O.**

od orzeczenia (...) w województwie (...)

z dnia 24 listopada 2014r. znak: (...)

w sprawie **M. O.**

przeciwko (...) w województwie (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

I. oddała odwołanie;

II. nie obciąża wnioskodawczyni kosztami postępowania.

Sygn. akt X U 3/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. O. wniosła odwołanie od orzeczenia (...)w Województwie (...) we W. z dnia 24 listopada 2014 r.

W uzasadnieniu odwołania, wnioskodawczyni podniosła, iż orzeczenie strony pozwanej jest dla niej niezrozumiałe. Wnioskodawczyni wskazała, że jest osobą po wypadku, nie widzi na jedno oko na drugie widzi jedynie w 60%. Ma również uszkodzony kręgosłup. Nie może pracować fizycznie, ma przeszczepę. Jest bez prawa do zasiłku nie ma za co żyć. Jako Matka Polka urodziła 9 dzieci. Sama boi się wyjść z domu. Czuje się zawiedziona i zagubiona, potraktowana jak przedmiot.

W odpowiedzi na odwołanie (...) w Województwie (...) we W., wniósł o jego oddalenie, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana wskazała, iż orzeczenia (...) w Województwie (...) we W. z dnia 24 listopada 2014 r. jest zasadne. Zaskarżonym orzeczeniem strona pozwana odmówiła wnioskodawczyni wydania orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, gdyż strona pozwana zaliczyła wnioskodawczynię orzeczeniem z dnia 28 września 2012 r. do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres do 30 września 2015 r. Wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem z dnia 10 lipca 2014 r. o ponowne wydanie orzeczenia z uwagi na zmianę stanu zdrowia. Jednak twierdzenia wnioskodawczyni nie znalazły odzwierciedlenia w dokumentacji medycznej, ani też w przeprowadzonym badaniu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. O. urodziła się (...)

W orzeczeniu z dnia 28 września 2012 r. (...) w Województwie (...) we W. zaliczył wnioskodawczynię do lekkiego stopnia niepełnosprawności na okres od marca 2012 r. do 30 września 2015 r. symbol niepełnosprawności 05-R.

W orzeczeniu z dnia 20 sierpnia 2013 r. (...) w Województwie (...) we W. zaliczył wnioskodawczynię do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na okres od 25 marca 2013 r. do 31 sierpnia 2014 r. symbol niepełnosprawności 05-R (upośledzenie narządu ruchu).

W dniu 10 lipca 2014 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z uwagi na pogorszenie się stanu zdrowia.

(...) we W. w dniu 15 września 2014 r. odmówił wydania wnioskodawczyni orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z uwagi na fakt, że stan zdrowia wnioskodawczyni uzasadnia zaliczenie jej do lekkiego stopnia niepełnosprawności. W związku z tym, że w toku postępowania nie stwierdzono zmian w stanie zdrowia wnioskodawczyni uzasadniających wydanie nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, postanowiono jak w sentencji.

Wnioskodawczyni odwołała się od w/w orzeczenia, w związku z czym w dniu 24 listopada 2014 r. (...) w województwie (...) wydał orzeczenie, w którym utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (...) we W. z dnia 15 września 2014 r.

Dowód : akta strony pozwanej

Wnioskodawczyni ma chód sprawny, ruchy swobodne, nastrój wyrównany, spowolniała. Kręgosłup o pogłębionej kifozie piersiowej i poza tym zachowanych krzywiznach fizjologicznych, próba palce-podłoga 10 cm., broda-mostek 0 cm., napięcie mięśni przykręgosłupowych symetryczne, prawidłowe. Głowa średniowymiarowa, opukowo niebolesna, blizna okolicy czołowej i oka po lewej, nie widzi na lewe oko, poza tym nerwy czaszkowe unerwiają symetrycznie, prawidłowo. W kończynach górnych siła mięśniowa, czucie i odruchy zachowane, symetryczne. Odruchy brzuszne zachowane, blizna brzucha. W kończynach dolnych objawy rozciągowe ujemne, siła mięśniowa, czucie i odruchy zachowane, symetryczne. Zborność dobra. Objawy piramidowe i próba Romberga ujemne. Brzuch w poziomie klatki piersiowej miękki, niebolesny, bez oporów patologicznych, blizna powłok brzusznych, Kończyny dolne symetryczne co do długości i obwodów, bez zaników i deficytu siły mięśni, o prawidłowej ruchomości w stawach. Ukrwienie stóp zachowane. Chód prawidłowy, w pełni wydolny.

U wnioskodawczyni rozpoznano upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim w dokumentacji. Stan po urazie lewej gałki ocznej z jej następową ślepotą. Stan po operacji ginekologicznej z powodu mięśniaka macicy. Nadciśnienie tętnicze w obserwacji w dokumentacji. Zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa. Zespół bólowy kręgosłupa w wywiadzie.

Wnioskodawczyni nie może być uznana za osobę niepełnosprawną w zakresie z powodu schorzeń neurologicznych i ortopedycznych.

Wnioskodawczyni jako przyczynę zaliczenia w przeszłości do stopnia niesprawności były skutki urazu oka lewego. U wnioskodawczyni występuje dobry stan ogólny, w szczególności nie stwierdzono upośledzenia funkcji układu ruchu. Ruchomość kręgosłupa i stawów obwodowych jest zachowana, nie stwierdza się obiektywnych objawów zespołu bólowego i korzeniowego. Nie stwierdza się objawów uszkodzenia układu nerwowego. Opisy badań radiologicznych kręgosłupa wskazują na niewielkie nasilenie zmian zwyrodnieniowych. Stan taki nie daje podstaw do zaliczenia wnioskodawczyni do osób niepełnosprawnych z uwagi na schodzenia ortopedyczne i neurologiczne.

Dowody : opinia biegłych sądowych neurologa i ortopedy k. 21-22

Wnioskodawczyni w roku 1999 r. uczestniczyła w wypadku komunikacyjnym w wyniku którego doszło u niej do obrażeń skóry głowy i nosa oraz oka lewego – rana perforująca odłamkiem szkła. Przeprowadzono u niej leczenie operacyjne. Po zabiegu wystąpiła jaskra wtórna oraz całkowita zaćma. W 2009 r. wykonano zabieg usunięcia zmętniałej soczewki oraz usunięcie oleju z komory ciała szklistego. Zabieg powikłany – nie uzyskano efektu czynnościowego. Wnioskodawczyni nie widzi na oko lewe od wypadku komunikacyjnego w roku 1999, widzicie nie poprawiło się w po zabiegu w 2009 r. Obecnie nie bierze leków do oka.

U wnioskodawczyni rozpoznano stan po ranie perforującej oka lewego. Stan po witrektomii tylnej z podaniem oleju silikonowego, bezsoczewkowość i hipotonia oka lewego, ślepotą oka lewego, mała krótkowzroczność z astygmatyzmem oka prawego, początkowe zmętnienie soczewki oka prawego.

U wnioskodawczy oko prawe ma ostrość wzroku do dali i bliży obniżoną w stopniu nieznaczny w korekcyj (0,8) (D-0.75) pole widzenia jak w opisie nieznacznie odbiega od normy wiekowej. Ciśnienie w tym oku jest prawidłowe. Oko lewe u wnioskodawczyni - od wypadku w 1999 r. i po wykonanych zabiegach jest trwale niewidzące – brak światłopoczucia. Pole widzenia niemożliwe do wykonania, występuje obniżone ciśnienie śródgałkowe. Oftalmoskopowo stwierdza się duże trwałe zmiany pourazowe w gałce ocznej . Wnioskodawczyni jest zaadoptowana do jednoocznego widzenia. W związku z przeprowadzonym powikłanym zabiegiem operacyjnym (2009 r) i intensywnym leczeniem z tym związanym przyznane lekkiego stopnia niepełnosprawności okulistycznej było poprzednio można było uznać za uzasadnione w 2010 r. Obecnie wnioskodawczyni może wykonywać proste prace nie wymagające obuocznego widzenia. W związku ze stanem okulistycznym wnioskodawczyni nie może być zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Dowody : opinia biegłego sądowego okulisty k. 36

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni żądała zmiany orzeczenia (...) w Województwie (...) we W. z dnia 24 lipca 2014 r.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., nr 12, poz. 721 ze zm.) rozróżnia trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

W myśl art. 4 ust. 3 w/w artykułu, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z kolei art. 4 ust. 2 ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Natomiast zgodnie z art.4 ust. 1 cytowanej ustawy do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zatem zaliczenie do któregośkolwiek stopnia niepełnosprawności wymaga spełnienia przesłanek warunkujących jego otrzymanie, które zostały zdefiniowane w art. 4 wyżej wskazanej ustawy.

Wobec medycznej natury okoliczności spornych, które były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy, ich wyjaśnienie, wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego sądowego.

Powołani w sprawie biegli sądowi z zakresu ortopedii i neurologii uznali, że wnioskodawczyni nie może w ogóle być zaliczona do osób niepełnosprawnych w uwagi na ich specjalizację. Swoje stanowisko szczegółowo uzasadnili wskazując, że: „u wnioskodawczyni występuje dobry stan ogólny, w szczególności nie stwierdzono upośledzenia funkcji układu ruchu. Ruchomość kręgosłupa i stawów obwodowych jest zachowana, nie stwierdza się obiektywnych objawów zespołu bólowego i korzeniowego. Nie stwierdza się objawów uszkodzenia układu nerwowego. Opisy badań radiologicznych kręgosłupa wskazują na niewielkie nasilenie zmian zwyrodnieniowych.”

Podkreślenia wymaga, że wnioskodawczyni miała orzeczony stopień niepełnosprawności z przyczyn „upośledzenia narządu ruchu” – symbol 05-R, a zatem z przyczyn obejmujących specjalizację biegłych neurologa i ortopedy.

Skoro biegli sądowi nie znaleźli żadnej podstawy nawet do uznania, aby wnioskodawczy mogła być uznana za osobę niepełnosprawną nawet w stopniu lekkim, tym bardziej brak podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie uznania, że wnioskodawczyni ma prawo być zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd dopuścił dowód również z opinii biegłego sądowego okulisty z uwagi na fakt, że wnioskodawczyni w przeszłości przeszła uraz oka i miała z tego tytułu w wcześniej orzeczony stopień niepełnosprawności.

Biegły sądowy okulista jednoznacznie stwierdził, iż wnioskodawczyni nie może być uznana za osobę niepełnosprawną w stopniu wyższym niż lekki.

Wnioskodawczyni nie złożyła co do tej opinii żadnych zastrzeżeń.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach WZON i aktach przedmiotowej sprawy, które zostały sporządzone przez podmioty profesjonalne i uprawnione oraz których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odnosząc się do opinii biegłych sądowych, Sąd uznał za wiarygodne opinie sporządzone przez nich w toku niniejszego postępowania. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie biegłych sądowych są rzetelne, racjonalne, wewnętrznie spójne, logiczne, oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, a Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, w szczególności że wnioskodawczyni nie jest niepełnosprawną nawet w stopniu lekkim, zatem zaskarżone orzeczenie organu rentowego było i tak korzystne dla wnioskodawczyni.

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłych, tym bardziej, że wydane opinie przez biegłych sądowych zawierają pełne i jasne uzasadnienie, uwzględniająca rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia i stopień ich nasilenia po przeprowadzonym leczeniu.

Biegli sądowi obowiązani są orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonej przez biegłych opinii, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że biegli są to specjaliści z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzecznictwem.

Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto tutaj przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego ujęty w wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Samo niezadowolenie stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, tym bardziej, gdy strony nie zgłosiły do nich żadnych zastrzeżeń.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Warto zarazem zwrócić uwagę na to, że opinia nie stanowiła jedynej fachowej wypowiedzi na temat stanu zdrowia wnioskodawczynie.

Jeszcze na etapie postępowania administracyjnego wnioskodawczynie została poddana badaniom przeprowadzonym przez zespoły lekarskie, które także wykluczyły potrzebę zaliczenia jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Tej zbieżności ocen poszczególnych zespołów lekarskich, wydających swoje opinie niezależnie od siebie, nie można w żaden sposób deprecjonować, lecz trzeba potraktować ją jako dodatkową okoliczność przemawiającą za rzetelnością i prawidłowością opinii sporządzonych przez biegłego. Również dokumentacja medyczna przedłożona przez wnioskodawczynię nie dawała podstaw do zmiany zajętego w tym zakresie stanowiska. Nie wskazywała ona bowiem (poza ogólnymi sugestiami odnośnie kontynuacji leczenia), aby występowały u niej ograniczenia uzasadniające zaliczenie jej do wyższego, niż umiarkowany stopnia niepełnosprawności.

Podkreślenia wymaga to, iż subiektywne odczucia wnioskodawczynie co do stanu zdrowia nie znajdują odzwierciedlenia w dowodach z opinii biegłych sądowych i nie mogą stanowić podstaw do zmiany decyzji (...) w Województwie (...) we W. albowiem Sąd orzeka na podstawie całościowego materiału dowodowego a w szczególności dokumentacji medycznej.

Podkreślenia wymaga, że orzeczenie z dnia 28 września 2012 r. w którym wnioskodawczynie została zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności zostało wydane na okres do 30 września 2015 r. zatem wnioskodawczynie ma prawo złożyć ponownie wniosek do strony pozwanej o wydanie nowego orzeczenia dotyczącego ustalenia stopnia niepełnosprawności za okres po 30 września 2015 r. Sąd nie ma możliwości samodzielnie ustalać stopnia niepełnosprawności za okres nie objęty orzeczeniem strony pozwanej, a jedynie ma prawo weryfikować zasadność wydanego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze, iż stan zdrowia wnioskodawczynie i dolegliwości jakich doznaje nie naruszają sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym orzeczenie innego niż lekki stopień niepełnosprawności, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne. (pkt I wyroku)

Orzeczenie o kosztach postępowania Sąd oparł o treść art. 98 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych. (pkt II wyroku).